

פרק חמישי

מתקני הספורט

א. רקע ונתונים מקצועיים

עליית נפח הפעילות בספורט העממי וההישגי ואופנות ספורט חדשים, הביאו לדרישה הולכת וגוברת למתקני ספורט מקצועיים והולמים. להעמדת מרחבי ומתקני ספורט מעוררי פעילות לרשות האוכלוסייה, חשיבות רבה בעליית נפח פעילות הספורט ביישוב. לפעילות זו תרומה רבה למיצוב איכות החיים, בריאות ופעילות מהנה של הציבור, כמו גם לתדמיתה של העיר.

בישראל כמות מתקני הספורט ביחס למספר התושבים, הינה ירודה: 0.87 מתקני ספורט ל-1,000 תושבים (אילת מובילה עם 3.1, נס-ציונה כ-1.2). העולם המערבי הרבה לפנינו: טווח של מ-1.5 (אנגליה) עד 3.3 (גרמניה).

העקרונות המובאים להלן, הם חלק ממכלול התפיסה העירונית בנושא המתקנים לה שותפים נוספים. בבסיס, תכנית המתאר העירונית המתחשבת בשינויים המבניים ותוספת האוכלוסייה על ציר הזמן. גופים נוספים מטפלים במתקני הספורט וביניהם אגפי העיר השונים (למשל: גנים ונוף) ומשרדי הממשלה (משרד החינוך, משרד הבינוי וכו').

שומה על קברניטי העיר להרחיק ראות כדי לשלב בפיתוח העיר את הגישה המאפשרת נגישות של כל אזרח למתקנים ומרחבים המאפשרים פעילות גופנית, כמו גם למתקנים מקצועיים לספורט ההישגי.

דמריט טומיט שאנו מנימ - מחזירים בלבנות אותנו

-Jim Rohn

א.1 תחומי הטיפול

- **הקמה** – בניית מתקני ספורט חסרים וחדשים
- **שיפוץ ושדרוג** - שדרוג ותיקון תקופתי של מתקני ספורט קיימים שהתיישנו.
- **תחזוקה** – תיקון ליקויים נקודתיים, טיפולים תקופתיים, ניקיון.

א.2 אוכלוסיות המשתמשים

1. **כלל התושבים** בפעילות עצמאית ובלתי מאורגנת (חופשית).
2. **התלמידים** במערכת החינוך.
3. תושבים מינויים **בחוגים ומסגרות** בפעילות מאורגנת (עממית).
4. **ספורטאי אגודות** בפעילות תחרותית מקצועית – במתקנים העונים לתקן מקצועי.

3. סוגי מתקני הספורט

הערה: ר' בפרק נספחים חלוקה והגדרה מפורטות של מושגי מתקני הספורט והשטחים הפתוחים.

מתקנים סגורים: היכלים ואולמות ספורט, בריכות מקורות, חדרי כושר, סטודיו להתעמלות ולאומנויות הלחיימה, היכל קרח. כמו כן – מגרשי ספורט מקורים (פתוחים בצידם).

מתקנים פתוחים: מגרשי ספורט (כדורסל, קט-רגל ומשולבים), מתקני כושר, מגרשי טניס, פארקים עם מתקנים, משטחי החלקה (גלגיליות, סקייטבורד) מסלולי אופניים, מסלולי הליכה, מגרשי פטאנק וכיו"ב.

4. עקרונות איגום המשאבים ונגישותם

רוב אולמות הספורט ממוקמים בתוך או סמוך למוסדות החינוך ובבוקר, הם מיועדים לסיפוק צרכי החינוך הפורמאלי. בשעות שאחרי הלימודים, אולמות הספורט **עומדים לרשות הקהילה** והספורט ההישגי. לשם כך, התכנון של סוג מתקנים בבתי ספר חדשים, לוקח בחשבון גם את צרכי הספורט לכול, הקהילתי וההישגי באותו אזור ובכלל.

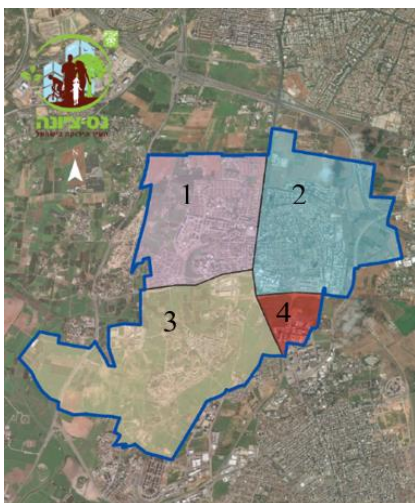
רשת של "גרעיני שירות" תספק את **צרכי התושבים ברמה הבסיסית** בשכונות ברדיוס ובטווח הליכה בכל אחד מאזורי השירות בעיר. המתקן בסביבת התושב יהיה בסיסי אך מטופח, בטיחותי ומואר. אם התושב מעוניין במתקן או שירות ספורט ברמה גבוהה יותר (למשל בריכת שחייה), יתכן ויהיה חייב להרחיק מעבר לרדיוס הראשוני.

מתקני הספורט יתוכננו כך שיהיו **נגישים גם עבור נכים** ובעלי צרכים מיוחדים בדרכי הגישה, החנייה שמחוץ לאולם והשירותים והפעילות בתוכו.

מיקומה של נס-ציונה בין שלוש ערים (ראשון לציון, רחובות ובאר-יעקב) מנגיש גם את מתקני הערים האלו לתושבי נס-ציונה הסמוכים להם.

5. תכנית המתאר העירונית לנס ציונה

תכנית המתאר התגבשה לקראת שנת 2018 ומתייחסת לשנים ארוכות קדימה, עד ה"עיר המלאה" במרחב המוניציפאלי שתמנה 85,000 תושבים. עם זאת, המתווה הסופי, פרטים ולו"ז הפיתוח מצויים עדיין בדיון, גם לאור כניסתו לתפקיד של ראש עיר חדש וצוותו לתפקידם. **נושאים הרלוונטיים לתכנית האב טרם סוכמו ולפיכך גם בתכנית האב לספורט הדיון הינו כללי ונעדר ציר זמן.**

לדרישות הספורט, פנאי, נופש ויוממות של תושבי העיר, משמעות אקוטית לפיתוח העיר הקיימת והשכונות בעתיד. לפיכך, **מומלץ שהמשך תכנון ומימוש הפיתוח עפ"י תכנית המתאר – יתקדם "יד ביד" עם העקרונות של תכנית האב לספורט ובשיתוף המחלקה לספורט וייעוץ מקצועי.** בתכנית, העיר חולקה לארבעה רובעים עקרים:

- **רובע 1** צפון-מערב: מערבית לוייצמן וצפונית לדרך רבין.
- **רובע 2** צפון מזרח: מזרחית לוייצמן וצפונית להנפת הדגל
- **רובע 3** דרום: מערבית לוייצמן ודרומית לדרך רבין
- **רובע 4** מזרח: מז' לוייצמן ודר' להנפת הדגל (תעשייה)

קריית הספורט, הממוקמת ברובע 3, נועדה לרכז את המתקנים העירוניים, המקומיים וברמה הלאומית. מימוש המתקן תלוי בהקצאת כ-100 דונם נוספים לשטח הקיים בעיר נס ציונה (ר' מתקנים ס' ג.3. 13).

מטרות רלוונטיות מתכנית המתאר:

- ניסיון ליצור קישוריות למרחב הכפרי ולשטחים הפתוחים – ממרבית חלקי העיר.
- שמירת הטבע והנוף – בהתאם לניתוח מדוקדק של ערכיות השטחים הפתוחים, התכנית שומרת על השטחים הפתוחים הערכיים בהיקף העיר ומנסה לחזק את הקשר אליהם ובניהם.
- שיפור מערך התנועה ונגישותה: הוגדרה רשת שבילי הולכי רגל ורוכבי אופניים, אשר תחבר את חלקי היישוב ואת האתרים המשמעותיים בעיר ובסביבתה. "ציר ירוק" – ציר לתנועת הולכי רגל ורוכבי אופניים.
- (א) קביעת מסגרת לצמיחת העיר, תוך הבטחת צווינה ושמירה על שירותים עירוניים איכותיים. (ב) חיזוק הקשר בין האזור הבנוי ורצף השטחים הפתוחים. (ג) שמירה על השטחים הפתוחים הערכיים וחיזוק הקשר אליהם ובניהם.

ב. מצב קיים

אולמות הספורט בעיר נבנו ברמה הגבוהה ביותר כדי לעמוד בסטנדרטים בינלאומיים הדרושים להפעלת הקבוצות בליגות הבכורות. לאולמות תפוסה מלאה: תלמידי בית הספר, פעילי החוגים והתושבים מבקרים ומשתמשים במתקנים במרבית שעות היממה. הדבר מצריך עבודות תחזוקה וכוח אדם מקצועי. אחת לשנה מתקיים סקר בטיחות מקיף כדי לעמוד בדרישות הבטיחות המחמירות שייתנו מענה להפעלה בטוחה ותקינה של מתקני הספורט בעיר.

עם הגידול במספר הפעילים גדלה הדרישה באולמות נוספים שיתנו מענה לכלל התושבים. המתקנים (אולמות המרכזים) הם בבעלות העירייה, כך שאחזקתם ושיקומם נעשית מתקציבה והמבנה פטור מהוצאות ארנונה, דמי זיכיון וכיו"ב.

האולמות עומדים לרשות הענפים ההישגיים ללא תשלום. מומלץ לשנות שיטה זו (מבלי להעמיס זאת על האגודות) כפי שמוצע בהמשך הפרק הזה ובפרק "מבנה שירותי הספורט".

ב1. מתקני הספורט

מתקני הספורט המרכזיים בנס ציונה כוללים:

- 3 היכלי ספורט (קריית חינוך, צימרמן, לב המושבה)
  - 3 אולמות כדורסל ו-5 אולמות קטנים.
  - 25 מגרשים משולבים, מהם 7 מקורים ו-5 מוצלים. מגרש הוקי.
  - כדורגל: אצטדיון כדורגל עירוני ו-2 מגרשי אימונים (משטח סינתטי במרגולין) ומגרש אימונים פרטי.
  - בריכות שחייה: בריכה עירונית לא מקורה ("נס גלים") ושתי בריכות פרטיות (קאונטרי וגו-אקטיב).
  - מגרשי טניס: 3 מגרשים (שייך למכבי) ומקבץ בקאונטרי נס-ציונה – שניהם, לא בבעלות העירייה.
  - מקבצי מתקני כושר ברחבי העיר, מגרשי פטאנק, פאמפטרק לאופניים (לא פעיל), שבילי הליכה ואופניים ועוד.
- מתקנים אלו משרתים כמאה קבוצות ספורט בהם 4,000 פעילים. בנוסף את חוגי הספורט לכול ומערכת החינוך והקהל הרחב.

רשימת מתקני הספורט

ב.1.1. אולמות

הערות - הנתון בסוגריים בעמודת ה"סלים", מתייחס לכמה מהסלים יש מנגן הורדה לגובה לילדים / נוער. "גודל זירה": "קטן" – פחות ממגרש כדורסל; "בינוני" = מגרש כדורסל; "גדול" = מגרש כדוריד.

מס'	שם מתקן	גודל	שימוש עקרי אחה"צ / ערב	רובע מס'	סך מושבים	חיפוי רצפה	סלים / שערים בסוגרים: מנגנון
1	בי"ס בן צבי	קטן	כדורעף בנות/אקרובטיקה	ר-1	-	סינתטי	3
2	בי"ס שקד	קטן	התעמלות אומנותית	ר-1	-	סינתטי	4 (2)
3	בי"ס ראשונים	קטן	קראטה	ר-1	200	סינתטי	2 (2)
4	הפועל	בינוני	כדורסל	ר-2	100	פרקט	2 (2)
5	בי"ס התומר	קטן	התעמלות חנ"מ	ר-2	-	סינתטי	2
6	בי"ס אשכול	קטן	קרב מגע, טניס שולחן	ר-2	-	סינתטי	2 (2)
7	לב המושבה	גדול	כדורסל	ר-2	1200	פרקט	8
8	קרית חינוך	גדול	כדוריד, כדורסל	ר-1	500	פרקט	8 / 2
9	צימרמן	גדול	כדוריד	ר-2	400	פרקט	8 / 5
10	שדות	בינוני	כדורסל, כדורעף	ר-3	250	פרקט	6 (4)
11	בן גוריון	בינוני	כדורסל, כדורעף	ר-1	250	פרקט	6 (4)

אולם צימרמן המשמש את ענפי הכדוריד ואקרובטיקה

ב.2. מגרשים פתוחים

הערה: "צל" בעמודות הקירוי = מערכת בדי הצללה.

מס'	שם המתקן	סוג המתקן	אזור	קירוי	תאורה	סלים / שערים
1	בי"ס ניצנים	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓	✓	2 / 4
2	טירת שלום	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓		2
3	תיכון בן גוריון	קט-רגל	מזרח	✓	✓	2 / 4
4	חטיבה גולדה	כדורסל	מזרח	צל	✓	2
5	בי"ס ארגמן	רגל/ יד/ סל	מזרח	✓	✓	2 / 3
6	בי"ס שקד	קט-רגל/כדורסל	מזרח	צל		2 / 4
7	ראשונים	קט-רגל/כדורסל	מזרח	צל		2 / 2
8	שכונת טוסקנה	קט-רגל/כדורסל	מזרח	✓		2 / 2
9	בי"ס בן צבי	קט-רגל/כדורסל	מזרח	✓		2 / 2
10	בי"ס בן צבי	קט-רגל	מזרח			2 / 2
11	גני אירוס	כדורסל	מזרח	✓	✓	2 / 4
12	רחוב ה101	קט-רגל/כדורסל	מזרח	✓		2
13	אליעזר בן-יהודה	רגל/ יד/ סל	מערב	✓		2 / 4
14	בי"ס סביונים	רגל/ יד/ סל	מערב	✓	✓	2 / 4
15	בי"ס הדר	קט-רגל/כדורסל	מערב	צל		4 / 4
16	וולדורף - שיבולים	קט-רגל/כדורסל	מערב			2
17	בי"ס אשכול	קט-רגל/כדורסל	מערב	צל		2
18	בי"ס רעות	קט-רגל/כדורסל	מערב			4
19	יד אליעזר- מתנ"ס	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓		2
20	יד אליעזר-גינה	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓		2
21	בית הנוער	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓		2
22	לב המושבה	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓	✓	2 / 4
23	אבנר בן נר	קט-רגל/כדורסל	מערב			2 / 2
24	מליבו	קט-רגל/כדורסל	מערב	✓		2 / 4
25	תיכון חדש	קט-רגל/כדורסל		✓		2 / 4

ב.3. מתקנים נוספים

מגרשי כדורגל

המגרש	משמש בעיקר את	גודל כר הדשא	מושבים לצופים	מלתחות ושירותים
1	אצטדיון מרכזי	105*68 מ'	1956	יש
2	מגרש אימונים ק. הספורט	90*55 מ'	60	יש
3	מגרש סינתטי גן המייסדים	90*50 מ'	אין	יש
4	מגרש טירת שלום	70 * 50 מ'	אין	אין

מתחם הבריכה העירונית

"נס – גלים" – מרכז הספורט והנופש עירונית נס ציונה

ברכת שחיה באורך 25 מ' באתר נס-גלים, בתפעול החברה הכלכלית. הבריכה – ללא חימום וללא קירוי - ולכן אינה פעילה בחורף.

מגרשי פטאנק יש מתחם ליד התחנה המרכזית – שהושבת בינתיים.

מגרשי טניס

- מתחם "מכבי" עם 3 מגרשים.
- מתחם בקאונטרי קלאב.

מתחמי כושר ונופש פעיל

- בית הפנאי – חוגים שונים ליוגה והתעמלות.
- קאונטרי נס ציונה – עם בריכת שחיה 25 מ', מגרשי טניס, קט-רגל וכדורסל, חדר כושר.
- גו אקטיב נס ציונה – מועדון כושר גם בריכת 25 מ' מקורה, חדר כושר, חדרי פעילות.
- חדר כושר ג'ימיני, הבית האדום – מכשירי כושר ומשקולות.
- מרכז ספורט וכושר – איצטדיון הכדורגל.
- מועדון פילאטיס בקניותר.
- מועדונים וחדרי פעילות וסטודיו שונים.

2.4. שטחים פתוחים, ירוקים ושביילי הליכה ואופניים

נס-ציונה מנגישה את הטבע והשטחים הפתוחים סביב העיר לציבור. מסלול "דרך נוף נס ציונה" המעגלי, אורכו כ-30 ק"מ ועובר לאורך גבולותיה של העיר. הוא כולל מסלול אופניים היקפי, מסלולי הליכה וריצה. המסלול נבנה כך שיפשר להתחיל לטייל בכל נקודה שבחורים בלסיים ולשוב הביתה בכל עת. הדרך מסומנת לכל אורכה בירוק עם סימוני אופניים, מותאמת לטיולי משפחות, לרכיבת שטח בדרגה בינונית ולריצה. לאורך הדרך נקודות תצפית ונקודות מנוחה.

אולם בתוך העיר, אין רשת מסלולי הליכה/ריצה רציפה והולמת. אין כמעט מסלולי אופניים רציפים ונגישים למרות היותה עיר נוחה טופוגרפית לתנועת אופניים ומבוזרת למסלולי הליכה. תכנית "רשת שביילי אופניים" שתוכנה, אינה מיושמת עדיין.

2.5. תפעול ותחזוקת אולמות ומתקני הספורט

תפעול אולמות הספורט מתבצע בבוקר ע"י בתי הספר בהם נמצא האולם, באמצעות אב בית משלהם. אחה"צ עוברת האחריות למחלקה ו/או לענף המשתמש בהם. הניקיון נעשה ע"י עובדים קבועים או חברת ניקיון.

למחלקה יש אב בית בכל אולם גדול (היכל) ובינוני, לרוב עם עוזר. הענפים המרכזיים מקבלים שעות פעילות מוגדרות באולמות, ללא תשלום. שינוי מוצע ב"תכנית הפעולה" להלן וכן בפרק ו'.

מערך התחזוקה העירוני עומד לרשות מחלקת הספורט בתחזוקת ותיקון המתקנים. מפגעים מזוהים ע"י האחראים על המתקנים הבית ספריים בבוקר, או ע"י המשתמשים ואבות הבתים בשעות אחה"צ. מערך התחזוקה עלול להיות לעתים איטי ואינו נותן מענה הולם לבעיות בטיחות ומפגעים. שינויים בשיטה ועקרונות כוח האדם מוצעים ב"תכנית הפעולה" להלן.

ג. תכנית פעולה

מטרת העל

העמדת מגוון מתקני ספורט נגישים ומעוררי פעילות גופנית לכלל האוכלוסייה

מטרות

1. שיפור ושדרוג מתקני ספורט עירוניים, והתאמתם לגידול הצפוי בכמות האוכלוסייה.
2. פיתוח פונקציונאלי של קריית הספורט והפיכתה למרכז הומה ספורטאים.
3. התאמת אולמות ספורט לפעילות ענפית ספציפית, לצד שימושן לבתי"ס וקהילה.
4. רישות העיר בשבילי הליכה, אופניים ומתקני כושר חיצוניים.
5. תוספת קירוי ומתקנים מעוררי פעילות בבתי ספר.
6. הוספת מקבצי מתקני כושר בכמה נקודות בעיר.
7. ראייה כלל עירונית לפי אזורי שירות כדי לאפשר נגישות לכל שכונה למתקן יסודי והעדפה מתקנת לשכונות בהם נושא המתקנים פחות טוב והאוכלוסייה פחות מעורבת.
8. הרחבת אולמות ומגרשים בחדשנות ויזואלית, לאור צמצום השטחים לבנייה.
9. יישום שפה עיצובית וטיפול שיהפכו את מתקני הספורט למעוררי פעילות.
10. תכנון רב שנתי של שיקום ושיפוץ מגרשים ועקרונות אחידים לתחזוקה שוטפת.

יעדים

1. הרחבת ושדרוג קריית הספורט בדרום מערב העיר (מותנה בתוספת שטח).
2. בניית אולם בכל בית ספר חדש שיוקם, בייעוד לענף ספורט ספציפי הנדרש בו ובעיר בכלל.
3. המשך פיתוח מגרשי ספורט מוארים והולמים, בהתאם להתקדמות תכנית הפיתוח העירונית.
4. הקמת מסלול אתלטיקה בקריית הספורט ומתקנים נוספים במקום.
5. מימוש תכנית שבילי האופניים – רישות העיר במסלולי אופניים. המשך פיתוח מסלולי הליכה ואופניים בשטח הכפרי.
6. פיתוח שטחים לפעילות ספורט ונופש במזרח העיר ובמערבה.
7. פארקים – עיצוב פינות פעילות למבוגרים ומתקנים לילדים ומכשירי כושר.
8. ייעול תכנית התחזוקה והבטיחות של מתקני הספורט.

ג1.1. אסטרטגיית התכנון העירוני

נס-ציזנה רואה חשיבות גדולה בניידות ונגישות בין מגוון אזורי העיר ובינה לבין המרחב המטרופולינים והשטחים הפתוחים, תוך מתן העדפה למתקני ספורט ונופש, לצרכי הולך הרגל ורוכב האופניים, בהיותה "עיר ירוקה".

עפ"י תכנית המתאר, העיר תפתח מכ-50 אלף תושבים כיום לכדי 85 אלף תושבים. הדבר יחייב, עפ"י תכנית המתאר, הן הרחבת בתי ספר קיימים והן תוספת של 13 בתי ספר, מהם 9 יסודיים ו-4 על יסודיים (וכן תגבור כיתות בבתי הספור וגני ילדים בהתאם).

נקודות רלוונטיות מתכנית המתאר העירונית

- בדרום תקום שכונת מגורים (מול פארק המדע) ומרכז העיר יתפתח עד שכונת מאליבו במערב.
- הפיתוח המשמעותי יהיה מצפון לשכונת יד אליעזר. בשטח הדרומי מיועד אזור נופש מטרופולינים ובו 350 דונם פארק עירוני (עם אגם) על ציר הנחל.

- בשכונות רמת בן-צבי, נחמיה, יד אליעזר ורח' האצ"ל, יהיה פינוי/ בינוי שיכפיל את האוכלוסייה בהן.
- קריית הספורט תורחב במתקני ספורט בדרגה לאומית, כפוף להרחבת השטח של נס ציונה באזור זה בכ-100 דונם נוספים.

2.1. העיר כ"מגרש משחקים"

- אם בעבר חשבו שאת הספורט יש לרכז רק במתחמים מיוחדים (כגון קריית ספורט וספורטקים), כיום מקובל שיש לזרוע מתקני הספורט ברצף וליצור "עיר - כמגרש משחקים אחד גדול".
- לפי תפיסה זו, המתקנים צריכים להיות רב תכליתיים ונגישים לכל אחד שמשתוקק לבצע פעילות גופנית יזומה או "על הדרך". היחיד יודע מה הוא רוצה לעשות והעיר צריכה לברר להתאים את המגוון לרצונותיו.
- כך, מר ישראל ישראלי חוזר, מדווש על אופניו ממקום עבודתו על שביל בטיחותי; באותה עת, זוגתו, רצה להנאתה על מסלול הריצה העירונית המתפתל בעיר. ישראלי בדרכו חזרה, יעצור בדרך להתעמל במתקני הכושר. אשתו לוקחת חלק מדי שבוע בחוג פילאטיס פתוח על הדשא בפארק העירוני. בנם גולש בסקייטפארק לא רחוק מסבו הגמלאי שזורק כדורים במתחם הפטאנק. משפחה ספורטיבית – אמרנו? בנס-ציונה יש משפחות רבות כאלו ונדאג שאחרים גם הם יידבקו בחיידק הפעילות הגופנית.
- מתכנני העיר צריכים ליצור את המרחבים והחיבוריות למימוש הטמעת מתקני ספורט, פנאי ויוממות במרחב העירוני.

2.2. אולמות ספורט - בינוי

2.2.1. עקרונות לדרישת אולמות ספורט

לפי נתוני תכנית המתאר

אולמות ספורט נבנים ביישובים בישראל בתוך או בסמוך לבתי-ספר כדי לשרת אותם בבוקר ולהקצותם לפעילות ספורט הישגית ועממית בשעות אחה"צ והערב. האולמות נבנים בהקצאה של "קרן המתקנים" (כיום השיטה בדיון מול ושינוי מינהל הספורט) ומפעל הפיס.

תכנית המתאר מגדירה צורך במוסדות לימוד, אך אינה מפרטת את הצורך על ציר הזמן ומימוש התכנית עוד צפוי לשינויים. לפיכך גם תכנית האב לספורט, אינה יכולה לפרט מעבר לציין הצורך. הטבלה להלן תשמש "מורה נבוכים" ומימושה יהיה תלוי ביצוע הבינוי בשכונות והתרחבות האוכלוסייה.

בעבר נהוג היה להעריך את הצורך בכמות מתקני הספורט לסוגיהם, על בסיס כמות התושבים החזויה. אולם כיום בגלל הנוהג להסמיך את רוב מתקני הספורט הקהילתיים למוסדות החינוך, כמות בתי הספר (וגודלם), מהווה אינדיקציה מתאימה יותר לתכנון מימוש הצורך. זאת, בהתאמה לרמת וסוג הפעילות של הספורט ההישגי ביישוב, שצריכתו לשטחי אימון ותחרות גבוהה. היא גם מחייבת הלימה לצרכי הענף הספציפיים (לדוגמא – אולם לכדורעף < תקרה גבוהה; אולם לכדוריד < זירה רחבה).

מסמך "הקצאת השטחים לציבור 2016" מטעם "מינהל התכנון במשרד האוצר", קובע שבי"ס יסודי ראוי לאולם קטן ובית ספר על יסודי – אולם גדול יותר. בשני המקרים – גם חצר הכוללת מגרש כדורסל (פתוח או מקורה).

אולם קביעה זו היא כללית. התכנון שנדרש לעיר ספורטיבית ובעלת רמה סוציו-אקונומית גבוהה יחסית כנס ציונה, מקרינה על דרישה גוברת: מתקנים מקצועיים לספורט ההישגי והולמים את רמת הדרישה של תושבים שוחררי ספורט ומודעי אורח חיים בריא.

תכנית המתאר של נס ציונה (2018) קובעת את הצורך במספר ספציפי של מוסדות חינוך בחלוקה לסוגים ושכונות, אך אינה מתייחסת לציר הזמן שבה תתפתח העיר מכ-50 אלף תושבים כיום ל-85 אלף ב"עיר מלאה".

לכן התכנון להלן הינו עקרוני וייבחר עפ"י קצב ההתפתחות הן בכמויות מוסדות החינוך והן בסוגי הספורט והמשתתפים הנוספים.

בטבלה להלן הוגדרו הצרכים הכלליים במושגים של אולם "קטן-בינוני-גדול". יודגש כי **אולם "קטן"** אינו תקני לענפי ספורט ולכן **אינו רצוי**, אלא במגבלות שטח קיים.

את האולמות יש לתכנן בקפידה עפ"י הצורך הספציפי של העיר והענף ולא רק עפ"י "תיק מוצר" שבלוני. ראוי לתכנן אולמות בחדשנות ובנראות פונקציונאליים ומיוחדים. למשל – בניית אולם עם גג פעיל של מגרש פתוח (שחוסך מקום - ר' אולם הגימנסיה הריאלית שיוקם ב-2020 בראשון לציון). מלבד השימוש המיועד ב"זירה" (האולם המרכזי), יכול האולם לשמש במרחבים נוספים ("חדרי ספח") לפעילות ספורט ופנאי נוספת: אומנויות לחימה, ריקוד, חוגי התעמלות, חדר כושר, טניס שולחן ועוד.

בין הגורמים שיש לקחת בחשבון בתכנון אולם ספורט:

- גודל הזירה: הצורך בהקצאת האולם לענף ספורט והתכנון העירוני הכול.
- גודל כללי: האפשרות הפיסית בשטח הנתון והצורך בחדרי ספח לפעילות נוספת.
- חדרי ספח: מספר וסוג חדרי הספח לפי הצורך הנדרש.
- חיפוי הרצפה בזירה: בהתאם לשימוש המתוכנן ע"י הענף הספציפי (לרוב – פרקט).
- מספר המושבים: בהתאם לשימוש האולם לספורט ההישגי.
- אחסון: מרווח ונגיש לשינוי ציוד גם למגרשי החוץ הסמוכים.

2.2. צפי לדרישת אולמות

בהקבלה לתכנית המתאר העירונית, עד ל"עיר מלאה"

אזור	אולמות קיימים	מהם בינוני/גדול	תוספת בתי"ס יסודי	תוספת על יסודי	סך תוספת בתי"ס	תוספת אולם קטן	תוספת אולם בינוני	תוספת אולם גדול	סך אולמות לתוספת
רובע 1	5	2	1		1			1	1
רובע 2	5	3	3	2	5	2	3		5
רובע 3	1	1	4	2	6	2	4	0	6
רובע 4	0	0	1	0	1	1		1	1
סה"כ	11	6	9	4	13	5	7	2	13

2.3. שיקום, הרחבת ושדרוג אולמות קיימים

לנוכח הפער בין הדרישה הגוברת למתקנים סגורים לעומת המחסור בשטחים לבניית חדשים בשכונות הקיימות, יורחבו אולמות קיימים במקומות שהרחבה מתאפשרת הנדסית.

בתהליך שיקום רצוי לתת את הדעת, בין השאר, על חיפוי הרצפה: חיפוי עם רמה גבוהה של ריכוך ובליימת זעזועים למשתמשים, בעיקר הילדים. האידיאלי – רצפת פרקט עם בולם זעזועים פעיל (פד דו שלבי). במקומות בהם לא יתאפשר מטעמי תקציב – רצפת פוליאוריטן וחומרים מרככים דומים. האולמות יורחבו תוך חדשנות תכנונית שתהפוך אותם לאטרקטיביים יותר לאוכלוסיה ובעיקר לנוער. בהזדמנות זו – תתבצע הנגשת האולם לבעלי מוגבלויות.

ג3. מתקני ספורט נוספים

פיתוח מתקני ספורט תלוי בנתוני תכנית המתאר, צרכי העיר והשטח ובשיטת ההקצאות הלאומית שמשנתה מעת לעת ומעמידה תקציב למתקנים – קרן המתקנים החדשה (במינהל הספורט), מינהל הספורט, מפעל הפיס וגופים אחרים (ר' טבלת "גופים המממנים את הספורט בישראל בפרק ששי).

מדי פעם, צצים מתקנים חדשים (כגון – "שחבק", מתקן פתוח עם דשא סינתטי, ב-2018) שקשה לצפותם על ציר הזמן. לפיכך הקביעה להלן הינה עקרונית ומחייבת המשך דיון, תכנון והתאמה לתהליכי המימון הלאומיים.

הכמות המומלצת בטבלה להקמה – הינה עד לביצוע "עיר מלאה" בת 85,000 תושבים (לפי תכנית המתאר). מועדי הביצוע – בהתאם להתקדמות מימוש התכנית.

טבלת צפי מתקני ספורט

סעיף	סוג המתקן	מיקום	כמות להקמה	כללי (ר' פירוט מטה)
ג3.1	מגרשים פתוחים	רחבי העיר	25-35	בהתאם להתפתחות העיר
ג3.2	קירוי מגרשים ומערכות צל	ברחבי העיר	כמתאפשר	בהתאם למדיניות ובמידת הניתן
ג3.3	מגרשי כדורגל	קריית הספורט	1 + 1	אחד (אימונים) באתלטיקה
ג3.4	מסלול אתלטיקה	קריית הספורט	1	נדרש ב-2019
ג3.5	ספורטק עירוני	מזרח העיר	1	לפחות אחד גדול
ג3.6	בריכות שחייה	רחבי העיר	1	שיקום "נס גלים" ובריכה נוספת
ג3.7	מתקני כושר במרחב הציבורי		כמתאפשר	עפ"י תכנון גנים
ג3.8	שבילי ריצה והליכה	מקיף עיר	לפי תכנית	עפ"י תכנית קיימת והמשך פיתוחה
ג3.9	צירים ושבילי אופניים	בעיר ומקיף לה	לפי תכנית	תכנית "שבילי אופניים" ועוד.
ג3.10	תקן מתקנים וחצר לבתי"ס	מוסדות חינוך	כמתאפשר	ר' בפרק ד' - "החינוך הגופני"
ג3.11	פארקים ומתקני נופש	לפי תכנית מתאר	לפי תכנית	פינות פעילות ומתקני כושר ונופש
ג3.12	מתקנים ספורט ונופש ייחודיים	שונות	שונות	שונות

פירוט הטבלה

ג3.1.1 מגרשים פתוחים

מגרשי הספורט הפתוחים, הם המתקנים הפופולאריים ביותר בישראל לפעילות ספורט. מאות רבות של מגרשים פזורים ברחבי הארץ – 25 מתוכם בנס-ציונה. המגרשים משמשים את בתי-בתי הספר בבוקר ומשמשים את כלל האוכלוסייה בהמשך היום

המגרש הרצוי הוא ה"מגרש המשולב" בגודל 44 X 34 מ' שמכיל שני מגרשי כדורסל צמודים היוצרים מגרש קט-רגל כאלטרנטיבה. אולם ישנם וריאציות קטנות יותר של מגרש כדורסל בודד ומגרש כדורסל מוקטן.

חשוב לשבץ מתקני כדורסל קטנים (כ-12 X 22 מ', גודל גמיש). זאת, הן כי קל יותר למצוא שטח עבורם אך גם מסיבות פרקטיות: רוב המשחקים אחה"צ הם או על סל אחד (סטרייט-בול) או נוחים יותר לארגון במגרש קטן – שלושה שחקים בקבוצה. ישנם גם וריאציות מזדמנות של מתקני ספורט פתוחים למשחקי כדור, הממומנים ע"י קרן המתקנים, כגון "שחבק" – מגרש פתוח עם דשא סינתטי.

כמות המגרשים היום (25), מספקת בקושי את המצב הקיים. תוספת האוכלוסייה, תחייב ברבות השנים את הכפלת כמות המגרשים ומעלה. בתכנון יש להקפיד על עקרונות אלו –

- הצמדת מגרשים לבתי הספר החדשים שיוקמו.
- תאורה הולמת (כיבוי אוטומטי) וגידור.
- הרחקת המגרשים מבתי מגורים – שכן המגרש ישמש מוקד רעש.
- נגישות לאנשים עם מוגבלויות.
- הקפדה על בטיחות ובדיקות תקופתיות עפ"י תקן.

כיום אין דרישה נוספות **למגרשי טניס**, בנוסף על אלה הקיימים בקאונטרי נס-ציונה ובמתחם מכבי ברח' האירוסים. אולם ייתכן והגדלת המרחב הציבורי תיצור דרישה כזו שאפשר לממשה, בין השאר, בספורטק שמומלץ להקימו.

ג3.2. קירוי ומתקני צל למגרשים פתוחים

מגרשים מקורים או מוצלים, משדרגים את המגרשים הפתוחים ומאפשרים פעילות ללא קרינת שמש והגנה (חלקית) מגשם. הם מתאימים גם למקומות בהם לא ניתן, מסיבות פיסיות או תקציביות להקים אולם. חולשתו של הגג המוגבה, מלבד מראהו המגושם, מורגשת בשעות הבוקר ואחה"צ כשהקרינה אלכסונית והמגרש מוגן רק בחלקו. גם הגשם חודר לקצות המגרש.

בשנים האחרונות רווחת שיטת קירוי ביריעות בד למגרשים קטנים שפותרת טוב יותר בעיית החשיפה לשמש, אך רגישה יותר לבלות ונדלזים. שיטת קירוי זו מתאימה למגרשי כדורסל קטנים ולמגרשי משחקים.

מומלץ לבחון התאמת כל מגרש פתוח לאחד מפתרונות הקירוי, במגבלות הפיסיות והאסתטיות של המקום.

ג3.3. מגרשי כדורגל

ארבעת המגרשים ברחבי העיר (ר' מצב קיים) משמשים בקושי את צרכי ענף הכדורגל. הקמת מסלול האתלטיקה (להלן) תוסיף מגרש אימונים נוסף, אך מעבר לו נדרש איתור מקום נוסף – רצוי במקום שונה ממיקום המגרשים הנוכחי, כדי ליצור פיזור. יש לבחון את שילובו, מעמדו ואולי פיתוחו של המגרש בטירת שלום שהבעלות עליו לא ברורה. המגרש המרכזי בקריית הספורט, מותאם להרחבת היציעים במידת הצורך (כיום לכ-2,000 צופים).

ג3.4. מסלול האתלטיקה

עיריית נס-ציונה קיבלה אישור ב-2016 מקרן המתקנים לבנות מסלול של 200 מ' במימון חלקי. ענף האתלטיקה הינו השני ברשימת הענפים הראויים לפיתוח ייצוגי, עפ"י סקר רצונות התושבים בנס-ציונה. מסלול האתלטיקה יבנה בקרית הספורט כחלק אינטגרלי של הקומפלקס. מגרש הדשא שבתוכו, יוכל לשמש לאימוני כדורגל (לילדים).

מסלול האתלטיקה ישמש לא רק את הענף, אלא את כל ענפי הספורט לאימוני כושר ומדידת זמנים. בנוסף ישמש את הקהל הרחב, הלכים ורצים – לאימונים ומדידה. כמו כן, יארח אליפויות אתלטיקה ואירועים נוספים.

ג3.5. "ספורטק" (מרכזי מתקנים) עירוני

"ספורטק" הוא מערכת של מתקנים ומגרשים מסוגים שונים שיוצרים יחד התרחשות עירונית של פעילות הומה, קבוצתית או משפחתית. כיום קיים רק מקבץ מגרשים בלתי מספק בכמות מתקניו - במרגולין.

המרכזים בנויים לפעילות רב גילאית ותחומית בתבניות אלו –

- קיום טורנירים (למשל בכדורסל) שמחייבים כמה מגרשים למשחקים בו זמנית.
  - קיום ימי ספורט למוסדות חינוך וארגונים (כולל השכרה) לאירועי ותרבות פנאי רב ענפיים.
  - מקום מפגש למשפחות וחברות שכל אחד מחבריה עוסק בתחום ספורט שהמרכז מציע.
- לצד זה חשיבות ותרומה להנאה וראיית הספורט ככלי חיובי בצד המשפחתי והחברתי ודינמיקה חברתית מעודדת ספורט, מה שמוגבל במגרשים בודדים ברחבי העיר.

יש לבחון הקצאה של שטח לפרויקט במזרח או מערב העיר, שלא בסמוך לבתי מגורים. רצוי שהמיקום יהיה בנתיב תחבורה ציבורית ושבילי אופניים.

ג3.6. בריכות שחייה

כיום יש שלוש בריכות בעיר, אחת של העירייה ("נס גלים") ושתיים בידיים פרטיות / ציבוריות (קאונטרי ומכון גו-אקטיב). תכנית המתאר ממליצה על הקמת בריכה ציבורית בכל שכונה – דהיינו עוד שלוש בריכות.

לנוכח ההיצע הקיים, תכנית האב ממליצה:

1. קירוי וחימום הבריכה ב"נס גלים"
2. הקמת בריכה אחת נוספת, ברובע צפוני.

ג3.7. מתקני כושר במרחב הציבורי

מתקני כושר הפזורים במרחב הציבורי רווחים בישראל ובעולם, כחלק מהנגשת מתקני הספורט לציבור הרחב ללא תשלום ובהקשר השהות היומיומית במרחב. מספר המכשירים הספציפיים במקבץ נע בד"כ בין 5 ל-15 בהתאמה לשרירים שונים בגוף ולרוב עפ"י העיקרון של העמסת משקל הגוף כ"משקולות". בנס-ציונה "מחלקת הגנים" מתכננת את מיקום המתקנים במקומות שמתאפשר לשלבם ללא הפרעה לתנועת הולכי הרגל.

כיום יש מקבצי מתקני כושר באזורים אלו:

במזרח העיר: טיילת האימהות, גן הגיא, שד' אפריים, פניימת נווה יהודה, גן החושן, פינת האצל, ב"ס בן יהודה.

במערב העיר: גן החשמל, עמק השושנים, בית הפנאי, גן וואלי, גן סנונית, נס גלים, ב"ס בן גוריון, ב"ס גולדה.

יש להמשיך ולהקים מקבצים נוספים בעיר ואף להטמיע מכשירים הקשורים לאפליקציות הפעלה. אולם הקומפקטיות וקלות ההקמה של מתקנים אלו, כמו גם מחירם הנמוך יחסית – מפתים, אך חשוב גם **לא להפריז בפיזורם** במרחב. לא כולם אפקטיביים ותחזוקה לקויה עלולה להפוך חלק מהם למפגע. לכן מתחייב תכנון מושכל.

ג3.8. שבילי הליכה ומסלולי ריצה

הריצה וההליכה מהווים את פעילות הספורט הפופולארית בישראל, מחייבים התייחסות מערכתית להקניית תנאים ומרחבים לביצועם. ההליכה וההליכה אינם מצריכים שימוש במתקני ספורט מיוחדים או רכישת ציוד יקר ומתוחכם - רק רצון וזוג נעליים נוחות.

הפעילות, בעיקר בהליכה מתחלקת לשניים:

- פעילות ספורטיבית (בד"כ ליד הבית או בפארקים וכו')
- פעילות ברת-קיימא, בה מוותרים על כלי תחבורה והולכים רגלי לפעילות השגרתית.

בתכנית המתאר מתוכננת טיילת היקפית סביב העיר שתוכשר גם לאופניים, כמו גם מרחבי טבע וגנים. ישנם בעיר צירים הקושרים שטחים ציבוריים פתוחים ומעברים ציבוריים המנותקים מן התנועה המוטורית. שבילים אלו מהווים מסלולים להליכה והם קיימים בשכונות הוותיקות וגם בחדשות.

חשוב לתכנן את השבילים בראיית הצרכים של המשתמשים ולשבץ לאורכם –

- ברזיות לשתייה (רצוי אף קולרים).
- פינות ישיבה, צל ומנוחה לאורך הצייר.
- משטח דשא (אפשר סינתטי) לתרגילי חימום והרפייה.
- שילוט קילומטר דו-צדדי.

שומה על המתכננים לייצר מרחבים נוחים ובטוחים לביצוע הפעילות: שבילים נוחים, בטוחים ומקושרים למרחב העירוני ולסביבה החיצונית לעיר. אנשים שרצים והולכים מודעים יותר לסביבה ולמפגעה וכך נוצרת מערכת של יחסי גומלין בין התושב לסביבת מגוריו שמביאה לשיפור גם איכות הסביבה לכול הקהילה.

ג3.9. צירים ושבילי אופניים

נס ציונה היא עיר קומפקטית עם טופוגרפיה נוחה, שההליכה והנסיעה באופניים בה נוחות יחסית. יש בעיר מסלול היקפי בשטח לאורך 30 ק"מ ("ר" מצב קיים"). יש לדאוג לשיפור המסלול בקטעים החוליים והפחות נוחים בו ולפקח ולתחזק אותו באופן קבוע. קיימת בעיר תכנית של **רשת שבילי אופניים** שטרם יושמה ויש להציגה ולבדוק את תקפותה לצרכים המשתנים.

חשיבות הרכיבה על אופניים, ברורה מעל כל ספק הן **כפתרון תחבורתי** – זול ומקל צפיפות וזיהום אוויר וכפעילות **ספורט זמינה** שאלפי רוכבים בישראל אמצו.

כללית ניתן לאפיין את הרכיבה העממית באופניים לשתיים –

1. **רכיבת יוממות** – למקומות העבודה, לתחבורה למקומות העבודה, לקניות וסידורים.
2. **רכיבת מסלולים** – נסיעה ארוכה, בשטח אורבאני (אספלט, מדרכה) או שטח פתוח (דרכי עפר, פארקים).

לשני הסוגים נדרשת תשתית מסודרת, בטיחותי ומופחת סיכונים תנועה וחציית נתיבים הומים. רוב הערים בישראל טרם התאימו את תשתיתן לרכיבת אופניים כמקובל בערים רבות באירופה. זאת בשל ההשקעה הנדרשת להתאמה זו, שמביאה ליישום פתרונות הדרגתיים.

לצד הרכיבות באתרים אטרקטיביים בסופי שבוע, הרוכבים מחפשים **מסלולי נסיעה קרובים לביתם**. לנס-ציונה יתרון בולט בתחום זה, שכן הנגישות ממנה לשבילים כפריים (לאופני שטח) – נוחה.

בתכנית המתאר יש תכנון ל"טיילת היקפית" סביב העיר.

- חשוב להקצות שביל מיוחד לאופניים בטיילת.
- יש לבחון וליצור נקודות חיבור והמשך מהשביל לערים השכנות (ראשל"צ, באר-יעקב, רחובות, יבנה). זאת, כדי לאפשר לאנשים רכיבת אופניים ארוכה לעבודה בערים אלו, לעיסוקים ולסתם הנאה וספורט.

ג3. 10. תקן מתקני הספורט ואבזור חצר בבתי-הספר

מצב מתקני הספורט בבתי הספר בנס-ציונה אינו מספק. בחלק מהמקרים, אינו מאפשר שינוי רב בגלל תכנון מקורי מיושן והיעדר שטח להרחבה. עם זאת, יש מקום רב לשיפור בנוהל זה –

1. סקר מתקנים, סקירת הצרכים והאפשרויות בכל בתי הספר.
2. קביעת תקן מפורט (ר' מטה) שאליו יש לשאוף בקיים ולבצע במוסדות העתידיים.
3. בחינת הניתן לבצע במוסדות מוגבלי שטח ואפשרויות, תוך מתן עדיפות להם (למשל במגרשים מקורים ובמתקני חצר).

התקן המקומי למתקני בתי ספר, על בסיס תקן משרד החינוך ושדרוגו. התקן, יחד עם סקר בדיקת הפערים. עקרונות הקשר להלן, מחולקים במקור לפי בתי"ס יסודיים ועל יסודיים. התקן לוקח בחשבון את צרכי החינוך הגופני במוסדות הלימוד, אך גם את צרכני הקהילה המסתמכת על מתקנים אלה.

תקן כללי מוצע

- **אולם ספורט** (או לחילופין מגרש מקורה)
- **מגרשי חוץ** - מגרש משולב/ כדורסל עם ציפוי אקרילי. לחטיבות עליונות – פינות כושר.
- **אתלטיקה**: בור קפיצה, מסלול ריצה קצר אקרילי או ציפוי סינתטי, אזור קפיצה לגובה (בתיכון- בור הדיפה).
- **מתקני חצר**: מתח, סולם אופקי, מתקני טיפוס. מתקני כושר לחטיבה עליונה. במקביל - פינות ושולחנות משחק, הצללה, מתקן שתייה וכיו"ב.
- **בתיכון**: חדרי כושר.

יש לעבד את התקן לפרטים ולהתאימם לתכנית רב-שנתית לשדרוג המתקנים. במקביל, ליישמו במוסדות החינוך שיבנו בעתיד.

מתקני חצר

חצר בית-הספר היא למעשה כמרחב רב- תכליתי הכולל:

- אזורי התכנסות וטכסים
- אזורי לפעילות ספורט וכושר
- אזורי פעילות למשחק ושעשוע
- אזורים לפעילויות למידה/הוראה מכוונת, חיברות ופנאי – כמקומות מפגש.

כדי לעורר פעילות גופנית של בני הנוער בבתי הספר בזמנם החופשי, נדרש לתכנן חצר דינמית שתענה על צרכיהם ותעורר עניין. חצר מעוצבת בצורה יעילה ומושכת, מקדמת אסטרטגיה מנצחת בה מקנים לתלמידים הרגלי אורח חיים פעיל וספורטיבי.

לשם כך נדרשים מרחב ומתקנים בהם התלמידים יאהבו להתאסף ולעסוק בפעילויות גופנית באופן לא פורמאלי.

1. **מתקני כושר ומשחק** – "**רבי תחנות**" לביצוע בו זמני של כמה תלמידים במרחב מצומצם. המתקנים לבתי ספר יסודי ולעל יסודי, שונים זה מזה.
2. **מסלול ריצה והליכה היקפי**. – שיאפשר הליכה, גם תוך כדי שיח בהפסקות.

3. **מתקנים מיוחדים:** קירות טיפוס קטנים (רוחביים, אפשרי גם במסדרונות), שולחנות פינג-פונג מובנים, משחקי נופש שונים וכיו"ב.

ג3.11 פארקים ומתקני נופש

מתוך שטח השיפוט של העיר שגודלו 18,000 דונם למעלה מרבע (4,500 ד') הינו שטח המוגדר כ"אזור נופש מטרופוליני" המחולק לשניים – אחד בדרומה ואחד בצפונה של העיר. נושא זה קשור לתכנון המתאר של העיר ולכן רשימת הפארקים הקיימים והמתוכננים, לא תידון כאן. כעקרון - יש לבחון ולשלב, במידת האפשר, את אבזור הפארקים במתקני ספורט ונופש, שבילים ומסלולי אופניים, לפי התפיסה הכלל עירונית על בסיס מפתח עירוני זה:

סוג	גודל (דונם)	אופציות להטמעת מתקני ספורט ונופש
פינות ישיבה ורחבות גנים	עד 1	מתקני כושר ומשחק
פינות משחק פנים שכונתיות	2-5	כנ"ל + אזורי משחק שונים
פארק שכונתי	10-20	כנ"ל + גישה לאופניים, מתקני משחק וכושר
פארק רובעי	50	כנ"ל + אטרקציות שונות, שטח פתוח לשימושי ספורט
פארק עירוני	100	כנ"ל + מגוון פעילויות ומגרשי ספורט ונופש
פארק מטרופוליני *	מגוון	מיועד לשימור מרחב נופי ולכן בעיקר שבילי אופניים והליכה

*שני פארקים מטרופוליניים – האחד בדרום העיר והשני בצפונה, כוללי 4.500 דונם, למעלה מרבע שטחה של העיר.

ג3.12 מתקני ספורט ונופש ייחודיים

חשוב להקים בעיר מתקני ספורט ופנאי ייחודיים שמושכים תשומת לב ומעודדים פעילות. מוצע לבחון, בין השאר, שיבוץ מתקנים אלו במרחב העירוני (בשילוב רעיונות וטרנדים עתידיים):

- **קיר טיפוס** – או גבוה שמחייב תפעול, או נמוך יותר שמאפשר שימוש מזדמן. מחייב צוות תפעול.
- **פאמפטרק** – יש מתקן קיים (ומוזנח) בצפון מזרח העיר. יש לשקמו או להקים אחר. חופשי לשימוש.
- **סקייטפארק** – מתקן שמושך את הנוער.

- חשוב שיהיה בתוך המרחב העירוני (סמוך לבי"ס) כדי לאפשר הגעה נוחה עם הסקייטבורד.
- **פארק חבלים** – מתקנים משחק, אומגה ואתגר שונים. ברמה מקצועית – מחייב צוות תפעול.
- **מתקני כושר ומכשולים** – בעיקר להכנה לפני צבא.

ג'3. 13. הרחבת ושדרוג קריית הספורט.

יש להפוך את הקריה לאזור שירכז את המתקנים העירוניים בעיקר לקבוצות בענפים ההישגיים בעיר, כהשלמה למתקני הספורט הצמודים לבתי הספר שנועדו לשימוש מקומי.
בנוסף – המתחם ישמש לספורט ונופש לקהל הרחב שיאפשר בילוי פעיל לקהילה, קיום טורנירים וריכוז אירועים ופעילות שוטפת מיוחדת.
בדרך זו תהפוך קריית הספורט למתקן עירוני רב-ענפי מקצועי ותאפשר את התפתחות הספורט בעיר לרמה לאומית ובינלאומית.

רשימת המתקנים לתוספת

שטח כל מתחם (דונם)	הצורך ופירוט	הענף	המתקן
11	היכל ייעודי לתחרויות, עם 5000 מושבים	כדורסל ועוד ¹	היכל ספורט
2	חצי אולימפית (25X16 מ') לסקציית השחייה ולימודי שחייה למערכת החינוך.	שחייה	בריכה עירונית מקורה
8	הרחבת ושדרוג מגרשים (ראשי ואימונים) ומגרש נוסף לצורך תקינה ²	כדורגל	הרחבת מגרשי כדורגל ²
12	הקמת מגרש אימוני עם דשא סינתטי, לאימוני ילדים ונערים.	כדורגל	מגרש אימונים נוסף לכדורגל
15	מסלול 300 מ' שישמש ענפים נוספים וקהילה ובתוכו מגרש דשא נוסף לכדורגל	אתלטיקה	מסלול אתלטיקה
30	לשימוש לטורנירים ואירועים ושגרתי ³	מגוון	ספורטק עירוני
78			סך שטח מתחמים (דונם)
30			תוספת שטח – דרכי גישה, חנייה, מעברים, רחבות כניסה, מערכות שירות, פיתוח וכו'
108			סך תוספת שטח נדרש

הערות לפי המספרים לעיל

- היכל ספורט/ ארינה:** הזירה המרכזית באולם תיועד בעיקר לענפי הכדורסל והכדוריד, אך גם לתחרויות בענפים ההישגיים הנוספים בעיר – כדורעף, טניס שולחן, ענפי לחימה, התעמלות אומנותית ועוד. אולם – אולם ספח לאימוני אומנות לחימה, התעמלות אומנותית, חוגים לקהל הרחב. בנוסף – חדר כושר שישרת את כל הענפים.
- מגרשי כדורגל:** הקבוצה הראשונה עלתה לאחרונה (2019) לליגת העל. יש בעיר קבוצה כדורגל נוספת "טירת שלום". נדרשים התאמות בגדלי שני המגרשים הקיימים והרחבת יציעים ל-6,000 צופים, כדי לעמוד בתקן נדרש של ההתאחדות לכדורגל.
- ספורטק לקהילה:** יכלול 2-3 מגרשים משולבים (כדורסל, קט-רגל), מגרש שחב"ק (קט רגל מדושא), מגרש הוקי, מתקני כושר רגילים לשטח הפתוח, מכשירי כושר מיוחדים להכנה לצבא וכושר כללי (בסגנון נינג'ה), מתקני משחק ואתגר לילדים, קיר טיפוס, אמפי קטן לטקסים, פאמפטראק וכו'. בספורטק ימוקמו מסעדה ומזנון לשירות לכלל באי קריית הספורט.

ג.4. תפעול, שיפוץ ותחזוקה

מתקני הספורט במוסדות החינוך מתופעלים בבוקר ע"י בתי הספר. אחה"צ הם נמסרים לתפעול המחלקה לספורט והענפים הרלוונטיים. לכל אולם בינוני וגדול – מנהל מטעם המחלקה. נושא זה והשינויים המוצעים – יפורט בפרק השישי – "משאבי הספורט".

לשמירה על תקינות, בטיחות ונראות המתקנים – אולמות ומגרשי ספורט - חשיבות קריטית. ניתן לחלק את דרגת הליקויים לשלוש רמות:

רמת דחיפות	סוג הליקוי	דוגמאות	הליך טיפול נדרש
א. בהול	ליקויים שמהווים מפגע בטיחותי ועלולים להביא לפגיעת המשתמשים	עמוד / שער מנותצים ועלולים להישבר או לפצוע מקצוות חדים	צוות מידי תוך סגירת האתר במחסומים עד התיקון
ב. דחוף	ליקויים בולטים שעלולים להתפתח במהירות לדרגת א', אם לא יטופלו	חלודה בולטת במתכת, סדקים בלוח הסל, חלקים חסרים במנגנון	הזמנת צוות ביצוע תוך ימים או שבועות ספורים, תלוי בדרגת החומרה.
ג. שגרתי	שיפוצים נדרשים מדי תקופה, או ליקוי של אינו צפוי להתפתח בקרוב	קרעים בחומר סינתטי, שילוט / צבע חסר, לכלוך ושברים שאינם מבניים או מסוכנים	לפי תכנית שנתית (ר') להלן) או במגרת תקציב שגרתי

מחלקת הספורט בעירייה עורכת סקר ובחינת ליקויים במתקנים – מדי שנה. הפועל היוצא: טבלה מפורטת של ליקויים במתקני הספורט שיש לתקנם, שמעובד להצעות מחיר של ספקים שונים.

אולם בשגרה, בעת שחיקה ומפגעים אקראיים, מתהוות בעיות של תהליך בירוקראטי. תהליך אישורי הפעולה והתקציב, עלול להיות ארוך ולא רק להשבית את המתקן לזמן ארוך מדי, אלא גם להוות סיכון בטיחותי!

כשמתקלקל מתקן, לרוב מתבקשת פרוצדורה של פניית המחלקה לספורט לגוף המתאים בעירייה, אולם לעתים יש צורך באישור מנכ"ל או תב"ר. התהליך גורם לעיכוב משמעותי ועלול להחמיר את הליקוי בזמן שחולף ולסכן את המשתמשים.

לפיכך מומלץ **לגבש בעירייה פרוצדורה אחרת**

אחת מהשתיים (או שילובן):

- א. הוצאת מכרז על שירותי תחזוקה ותיקון לספקים – עם מחירים קבועים.
- ב. העמדת מסגרת תקציב תפעולי קבוע, שימנע המתנה, והחזרת ההוצאות למסגרת התקציב מדי תקופה.

ריכוז הפעולות החדשות לביצוע – תמצית

1. יישום גישת "העיר כמגרש משחקים"
2. תכנון אולמות בהקבלה ובקצב מימוש תכנית המתאר.
3. פיתוח "קריית ספורט" עם מתקנים מרכזיים רב-ענפיים.
4. פיתוח מגרשים פתוחים עם פתרונות צל ומגרשים מוקטנים.
5. הקמת מסלול אתלטיקה קטן;
6. קביעת ומימוש תקן מתקני ספורט וחצר לבתי הספר.
7. המשך צירי אופניים אל מחוץ לעיר.
8. מתקנים מיוחדים: קיר טיפוס, פאמפטרק, סקייטפארק וכי"ה.

פרק שישי

מבנה שירותי הספורט

רקע

המימוש של תכנית האב לספורט, לצד הגדלת המשאבים, דורש מבנה יעיל של שירותי הספורט. מנהל המחלקה לספורט, אמור להפעיל מטה שישלוט ויפקח על משאבי הספורט של נס-ציונה: ספורטאים, מאמנים ובעלי מקצוע, מתקנים וציוד.

ניהול תכניות ומשאבי הספורט ברשות המקומית, מאתגר לנוכח העלייה הרצופה במודעות ובנפחי הפעילות בספורט (בעיקר העממי). אלה יוצרים צורך לניהול עירוני דינאמי של התחום.

תכנית האב תציע חלופות למבנה המחלקה ומקומה במבנה העירוני. אם יידרש שינוי, צריך שיתברר בתוך הקונטקסט ההיררכי של העירייה כולה - שראש העיר הנכנס וצוותו ייתנו עליה את הדעת. לפיכך, אין קביעה לגבי מה מתאים לעיר כעת.

התכנית מציעה שינויים בהקצאת כוח האדם למחלקת הספורט עצמה, באשר יהיה מיקומה. המבנה הקיים והשינויים מופיעים בהמשך ב"תכנית הפעולה".

המציצ צורא אקמ. הניכרונות נשארית אונח.

-Mary Lou Retton

א. המצב הקיים

א1. תפקידי מנהל מחלקת הספורט

מנהל תחום הספורט ביישוב עומד בראש מערכת הספורט בעיר. הוא אחראי לביצוע התכנון ארוך הטווח ותכנון שנתי, בתיאום עם הגופים הלאומיים והמקומיים: מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, מוסדות החינוך ואגודות הספורט, ובהתאם להנחיות ולאישור הגורמים המוסמכים ברשות המקומית. זאת, תוך מתן דיווח שוטף ואיזון בין צרכי מערך הספורט לבין אילוצי המשאבים והתקציב.

תחומי אחריות

1. הכנת תוכנית שנתית ורב שנתית לקידום ולפיתוח הספורט ואחריות לביצועה ולדרישת תקצובה.
2. איתור צרכים בתחום הספורט בקהילה ופעולות להגברת המודעות בקהילה לפעולות הספורט ופרסומה.
3. הובלת גיבוש סדר היום העירוני בתחום הספורט ואורח החיים הבריא.
4. דרישה ופיקוח על תשתית ספורטיבית, מתקנים, בינוי, שיפוץ, בטיחות, תפעול ותחזוקה.
5. טיפול בנושאי הצטיידות, רכש, ציוד לפעילות הספורט.
6. ניהול יעיל של מערך הספורט לכול והחוגים, תוך נגישות והיצע למגזרים השונים באוכלוסיה.
7. אחריות לטיפוח הספורט ההישג-ייצוגי ובכלל זה איתור וטיפוח כישרונות צעירים.
8. אחריות לארגון מפעלי ספורט ונופש מרכזיים בחופשות, תוך תיאום עם גורמי החינוך והמורים לחנ"ג.
9. אחריות לשיבוץ מאמנים ומדריכים מקצועיים ויוזמות לקידום המקצועי.
10. פיקוח על אופן עבודתם של המדריכים והעובדים האחרים הכפופים לו- הן באופן ישיר והן באמצעות קבלת דיווחים שוטפים.
11. ייזום וקידום תכניות העשרה במוסדות החינוך בשיתוף משרד החינוך.

12. אחריות לתכנון אירועי ספורט מקומיים לתושבי הרשות המקומית כגון: צעדות, טורנירים וכו'.
  13. שיתוף פעולה עם **מוסדות**: משרד החינוך, מינהל הספורט, קרן המתקנים, איגודי הספורט בישראל וגורמים אחרים. זאת, על מנת להסתייע בהם לקידום הספורט ביישוב.
  14. שיתוף פעולה עם **הגורמים המקומיים** - אגודות ספורט, מפעלי ספורט של בתי ספר, מועדונים, בתי נוער, מתנ"סים, גורמי בריאות - ע"מ ליזום **הידושים ופרויקטים** בספורט התחרותי והספורט לכול.
  15. קידום תכניות ופעולות **לגיוס משאבים** וחסינות לקידום הספורט ביישוב, פרסום ויחסי ציבור.
  16. ארגון ועריכת **אירועים, מופעים, כנסים** ספורטיביים ועממיים ביישוב.
  17. ייצוג וייעוץ בנושאים הקשורים **למערכת הספורט** ברשות – לרשות פנימה ולגורמי חוץ: משרדי ממשלה, גורמים ציבוריים ומסחריים וכו'."ב.
  18. שמירה ואכיפה של החוקים, הצווים והנהלים בשירות הציבור ובשלטון המקומי, תוך הפעלה יעילה של המערכת וכוח האדם שלרשותו.
  19. הצעות לממונה עליו שינויים ותוספות לקריטריונים, לסטנדרטים ולנהלים תקפים, המתייחסים לתחומי אחריותו ולפעילותו.
  20. עבודה בתיאום מלא ובשיתוף פעולה עם מפקח על הספורט והנהל מינהל הספורט במשרד המדע והתרבות והספורט ומשרדי הספורט השונים.
- מחלקת הספורט נמצאת, בזמן עריכת החוברת, במצב מעבר בו אין מנהל מחלקה קבוע, אלא ממלא מקום. מנהל המחלקה הקודם ומנהל התחום הפורמאלי – עזבו. בנובמבר 2018 נכנס לתפקיד ראש עיר חדש ונושא מבנה העירייה נמצא בדיון מערכת. המצב הקיים הינו זמני ומוכל ב"תכנית הפעולה" כחלק מהרעיונות למבנה העתידי.

א2. גופים מוסדיים, פרטיים ועמותות

א2.1. קריית התרבות ועמותה רב-ענפית

- קריית התרבות מפעילה חוגי קט-רגל בשלשה מרכזים ומצב זה מחייב שינוי (ר' בפרק ג' – "הספורט ההישגי").
- בנוסף – מפעילה את ענף ההתעמלות האומנותית באולם שקד. הענף משלם את התקורות והקריה עושה להן את שירותי הגבייה. מחלקת הספורט מממנת לענף את הציוד.
- הקריה מארגנת את צעדת נס ציונה מדי שנה ומפעלים נוספים. הקריה גם שותפה בפרסום והפקת מרוץ נס-ציונה.
- "**עמותת המולטי-ספורט** בנס-ציונה" שמפעיל ענף הכדורעף, משמשת בית גם לענפים הכדורשת, אתלטיקה, אופניים, כדורגל ותיקים ועוד. הפורמט הזה מדגים את הצורך במסגרת רחבה לענפים קטנים, המתקשים בהיבט הבריורקראטי (תקצוב, גבייה).

א2.2. מערכת התמיכות בספורט ההישגי

מוסדות וגופים הממנים את הספורט בישראל

- הערה:** נושא מימון הספורט עובר כיום רוויזיה. תקציבי הספורט יועתקו מקרן המתקנים למינהל הספורט – דרך משרד האוצר. הנושא טרם הופעל ולכן השורות הרלוונטיות בטבלה, מתארות מצב נוכחי, בטרם השינוי

גופים המממנים את הספורט בישראל

מסגרת / גוף	עבור	הקצאה ושיטה
קרן המתקנים (טוטו) מועבר ב-2018 למינהל הספורט	בעיקר: התקנה ושדרוג מתקני ספורט קיימים. סיוע לאירועים בין לאומיים	בהתאם לשיטת המצי'נג: השתתפות הרשות המקומית בהתאם לדירוג למ"ס.
מנהל הספורט – במשרד התרבות והספורט	שיפוץ מתקני ספורט, הצטיידות, התאמה, החלפת מתקני כדורסל	הקצאה עד 90% עם הגבלה לסכום מרבי.
מפעל הפיס	הקמת אולמות פיס, בריכות שחיה, אצטדיונים וקירוי מגרשים פתוחים	במסגרת תקציב כללי לחינוך ותרבות מול הרשות המקומית.
מועדונים בית ספריים	לחט"ב – לקבוצות של 12 משתתפים, תחרותיות ועממיות. שני אימונים בשבוע	דרך סל הספורט עם מצי'נג. בונוס לקבוצה נוספת לכיסוי חלקי להסיעים. תלמידים ישלמו דמי חבר.
פרויקט זוזו	כיתות ה-ו'	תכנית העשרה לתוספת שעות ועידוד פעילות ספורט.
מועדון מצוינות	קבוצות בוגרים	לקבוצה + מצי'נג לרשות
אתנה	מלגות להשתלמויות למועדונים לבתי"ס.	בהתאם למיזם.
סל הספורט	רשויות מקומיות ואגודת	בהתאם לפרויקט.

הערה: תכנית "פרחי ספורט" לכתות ג'-ד' של משרד החינוך – הושתתה ב-2018. המשך תפעולה או דומה – בדיון.

מימון עקיף ו/או ספציפי של גורמים נוספים

הגופים	פירט	עבור
משרדי ממשלה	משרדי הבינוי, החינוך, רווחה	הקמת שכונות; בינוי מוסדות חינוך; תמיכה באוכלוסיות חלשות
גופים ציבוריים	הקרן הקיימת קופות חולים	פארקים ויערות שת"פ בנושאי בריאות
קרונות שונות	הקרן לידידות, קרן רוטשילד, קרן עזבונות	פרויקטים משותפים
תרומות	למתקנים ופרויקטים על שם אנשים	מבנים, מרוצים ואירועים

ב. תכנית פעולה

1. וריאציות לניהול הספורט העירוני בישראל

מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט, מקבל כנתון את גישת העירייה באשר למקומה של המחלקה לספורט, כל עוד נשמרים הנהלים הקשורים בפעילותה. אין בנמצא "פורמט מנצח" למקומה של המחלקה לספורט במבנה המוניציפאלי. על כך יעידו הווריאציות השונות הקיימות בעיריות ובערים ברחבי הארץ. הדבר תלוי גם במבנה העירייה ובפונקציונאליות שהיא מעניק למחלקה לספורט בתחומי הביניים שהם לא רק ספורט, כגון: הפעלת חוגים, מרכזים קהילתיים, גבייה, תחזוקה.

במועד גיבוש התכנית, נבחר ראש עיר חדש והדיון בנושא מחלקת הספורט, צריך להיות חלק מהדיון כשהעירייה תידרש לבחון מחדש את היערכותה הארגונית הכוללת. לפיכך תוצגנה כמה אפשרויות בתחום המבנה, אך תכנית הפעולה מתמקדת בשיפור בתוך המבנה הקיים.

מיקום מחלקת/רשות הספורט במבנה העירוני – אופציות ודוגמאות

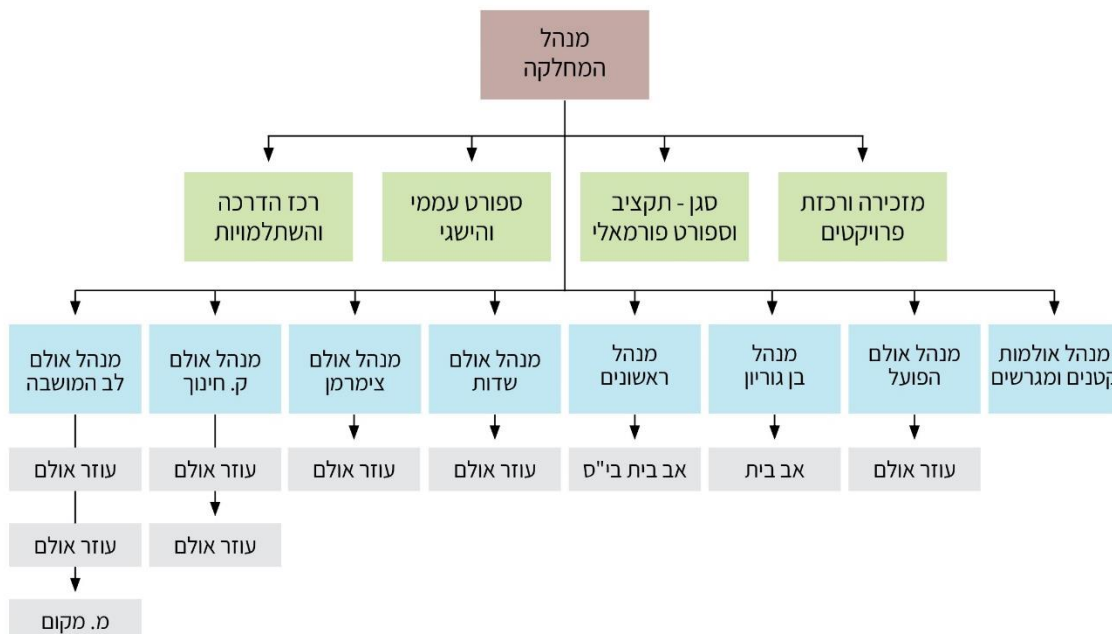
1. מחלקה בתוך אגף או מינהל עירוני מקומי כמו בנס-ציונה (במינהל החינוך) או דוגמאות בערים אחרות – אגף תנו"ס (ראש העין, בת-ים).
2. מחלקה לספורט, במסגרת חברה בת עירונית: חברה עירונית (ראשון לציון) חברה כלכלית (רחובות), החברה לבידור ולבילוי (חולון).
3. חברה בתאגיד עירוני נפרד (ירושלים, אשדוד).
4. מחלקה או אגף הקשור ישירות למנכ"ל / ראש העיר ומפעילה מרכזים קהילתיים (יבנה).

גם בנושא כוח האדם הפונקציונאלי, יש בערים הבינוניות והגדולות וריאציות שונות המתחלקות לשתיים עיקריות

- מסגרות כוח אדם נרחבת הפועלת מתוך המחלקה מול מרכזי הפעילות.
- מטה מצומצם האחראי מקצועית בלבד על פעילות הספורט במרכזים הקהילתיים, שם בעלי התפקידים ממומנים ע"י גורם אחר.

2. כוח האדם במחלקה

כיום המחלקה פועלת כחלק מאגף החינוך, מתוך מבנה האגף ברח' תל-חי.

כוח האדם המוצע למחלקה בעת הזו, בהתאמה לכוח האדם הקיים, כולל:

- מנהל המחלקה
- מזכירת המחלקה – מנהלת פרויקטים
- ראש מדור ספורט פורמאלי (בתי ספר) ומתקני הספורט
- ראש מדור ספורט הישגי וספורט עממי.
- תקן חדש: רכז הדרכה והשתלמויות.
- שבעה מנהלי אולמות מרכזיים
- שבעה עוזרים למנהלי אבות הבית באולמות המרכזיים
- תקן שלא אויש מ-2016: מנהל אולמות קטנים (5 אולמות) ומגרשי ספורט פתוחים (25 מגרשים ומתקנים נוספים).

תיאום אסטרטגי של הספורט לכול בראייה הכלל עירונית

כדי לייעל את השירות לספורט העממי, יש לפעול לחיזוק האינטראקציה בין גופי הספורט – כולל ייסוד רשת תקשורת ומידע משותפות לכל. יש למצוא דרכים לשיתוף פעולה ואחידות באפיון המוצר ובמידע האחיד לתושב.

1. יוקם אתר אינטרנט ואפליקציות מידע אינטראקטיבי משותף לכל הגופים. המידע יעודכן ויציע פעולות ספורט לכול והישגי לקהל, בלי קשר לזהות המארגן.
2. חוגים חדשים ואטרקטיביים והגדלת מספר פעילים ע"י רישום פתוח (ר' פרק "הספורט לכול")
3. תיאום שימוש אולמות לאגודות הספורט העירוניות על בסיס שוויוני (ר' להלן)
4. קוד אחזקה אחיד וביקורת בטיחות מוסכמת במתקני הספורט (ר' פרק מתקני הספורט).

3. שינוי שיטת הקצאה ומימון השימוש באולמות הספורט

אולמות הספורט ניתנים ללא תשלום לענפים בעיר. במקביל, הם מושכרים לגופים חיצוניים עפ"י תעריף. מחלקת הספורט בדקה את שווי השימוש של הענפים השונים, המקבלים את המתקנים ללא עלות. עפ"י התעריף לעיל, העירייה מסבסדת בפועל את השימוש בהיכלי הספורט (לב המושבה, צימרמן). עפ"י החישוב העירייה מממנת עלויות שניתנות לאגודות בחינם בסכום שנתי של כ-2.3 מיליון ש"ח. מתוך זה 1.4 מיליון ש"ח לענף הכדורסל.

המצב הנוכחי טומן בחובו שני ליקויים מובנים:

- א. מנהלית – העמדת האולמות בחינם, אינה תואמת הנחיות מנהליות ומשפטיות בנושא זה.
- ב. פרקטית – אמנם מסגרת השעות נבחנות ע"י המחלקה והענף בקפידה, אך לענפים אין אינטרס לחסוך או "להחזיר" זמן בלתי מנוצל. הדבר גורם לבזבוז שעות אולם שאינן מנוצלות כהלכה.

יש לשנות את ההסדר כדלהלן:-

- יתבצע תחשיב מחדש של העמדת אולמות הספורט לענפים – מול נציגיהם. זאת לפי המדיניות העדכנית של תכנית האב.
- יתבצע תחשוב בין גזברות העירייה ומחלקת הספורט מול הענפים, שתעמיד מחד את הנחיצות ומאידך - תעודד את הענפים לחסוך ולפנות שעות אולם שאין בהם צורך.
- הסכומים, עפ"י התעריף המקובל, יועברו ע"י העירייה כמענקים לאגודות שישלמו עפ"י ההוצאות בפועל, על בסיס הזמנה תקופתית.

הסדר זה לא אמור לפגוע עקרונית באגודות, אך יכניס סדר וניצול מיטבי של האולמות לטובת כולם.

ב4. שינויים בתפעול ואחריות – מול גורמי העירייה

ב4.1 שינוי שיטת תחזוקת האולמות

שיטת תחזוקת האולמות בנס-ציונה ותיקון ליקויים במתקנים, אינה יעילה דיה וטומנת בתוכה סיכוני בטיחות. מוצע לשנות אותה לפי המתווה בפרק השישי - "מתקני הספורט".

ב4.2 שינוי שיטת התבחינים בספורט ההישגי

מוצע לשנות את שיטת המימון וה"התבחינים למענקים בספורט ההישגי", כך שיהיה סדור ואובייקטיבי. הדבר יאפשר להביא לידי ביטוי את סדר העדיפויות של העירייה לגבי ענפי הספורט ותכנית ארוכת טווח נושא זה מפורט בנפרד בפרק השלישי "הספורט ההישגי".

ב5. פעילויות נוספות

אתר המחלקה יעודכן וייערך מחדש במתכונת יעילה וידידותית. בנוסף – אפליקציה דיגיטאלית לנייד. המידע ישרת את התושבים, בין השאר, בתחומים אלו:

- מידע על מתקנים זמינים: שעות פעילות; אפשרות השכרה או שימוש בחינם
- שעות תאורה במתקנים פתוחים.
- פעולות וחוגים חינם ובתשלום ברחבי העיר.
- אירועי הספורט העממיים בעיר ובארץ; משחקי קבוצות הייצוג לצפייה.
- מציאת שותפים למשחקי ספורט, לקבוצות אופניים, ריצה, הליכה וכיו"ב
- קבלת הודעות רלוונטיות לשכונה ובתחום

ריכוז הפעולות החדשות לביצוע – תמצית

1. אופציות לשינוי מקומה של מחלקת הספורט במבנה העירייה.
2. היערכות לביצוע תכנית האב והצבת כוח האדם במחלקה - בהתאם.
3. שינוי הדרגתי בשיטת התבחינים והמענקים.
4. שינויים בשיטת הקצאת המתקנים, מימון השימוש ותחזוקת המתקנים.
5. מיפוי הגופים המממנים את הספורט ומעקב קבוע אחר קרנות.

נספחים

א. מושגים ואפיון מתקני הספורט

המתקן	אפיון ומידות
1 היכל ספורט, ארינה	היכל היקפי (מושבים מכל הצדדים) עם זירה בגודל 24*45 מ' ומעלה; ועם חדרי ספח המותאמים לתחרויות בינלאומיות. 3,000 צופים פלוס. מותאם גם למופעים ואירועים.
2 אולם גדול	אולם בגודל זירה 24*45; מתאים גם למשחקי כדוריד וקט-רגל שדורשים זירה גדולה. מושבים וחדרי ספח והרחבות – מגוון.
3 אולם בינוני	אולם בגודל זירה 19*32 מ'; מתאים למשחקי כדורסל. מושבים חדרי ספח והרחבות – מגוון.
4 אולם קטן	אולם בגודל זירה 10*20 מ' בד"כ או 15*24; אינו מתאים למשחקי כדור תקניים. בד"כ ללא מושבים
5 מגרש משולב	מגרש בגודל 32*42 מ' נטו המורכב מזוג מגרשי כדורסל בשילוב מגרש קט-רגל/כדוריד, עם ציפוי אקרילי. עם סימונים למשחקי הכדור השונים.
6 מגרש כדורסל	מגרש בגודל 19*26 מ', המורכב ממגרש כדורסל אחד; לעתים עם סל-שער, ציפוי אקרילי עם סימון לכדורסל וכדורעף.
7 קירוי מגרש כדורסל	מגרש כדורסל משולב עם קירוי (סככת מתכת) להגנה משמש וגשם + תאורה. בנוסף – אופציה של יריעות צל בגובה נמוך יחסית.
8 אצטדיון כדורגל ומגרשי אימונים	מגרש תיקני למשחקי ליגה לאומית עם לפחות 2500 מושבים ומגרש 70*105 מ' כולל גדר תקני ותאורה תקניים. לאימונים מגרשים בגדלים שונים, קטנים מהנ"ל.
10 מסלול א"ק – ציפוי סינטטי	מסלול בשלושה גדלים (היקף) 400 מ' (אולימפי), 300 מ', 200 מ' ("תיק מוצר"); עם 4 עד 8 שבילים, ציפוי סינטטי וסימון קבע
11 חדר / מכון כושר	אולם הכולל מתקני כושר – משקולות, הליכונים, מכשירי מולטי-טריינינג וחדרי סטודיו להתעמלות.
12 אולמות סטודיו	אולמות בגדלים שונים לענפי אומנויות הלחימה, ריקוד, התעמלות, טניס שולחן, חוגים שונים וכיו"ב. יכולים להיות חדרי ספח לאולם – או בנפרד.
13 מתקני כושר פתוחים	מתקני כושר תחת כיפת השמיים, הפועלים בעומס משקל הגוף ובטיחותיים לפעילות עצמית.
14 מתקני חוץ שונים	מתקנים מגוונים: מסלולים ופאמפטרק לאופניים, מסלולי הליכה וריצה, מתקני כושר ואתגר, מגרשי פטאנק, קיר טיפוס וכיו"ב

ב. חזון תכנית המתאר החדשה לנס ציונה

החזון

נס ציונה תוביל צמיחה אורגנית, המעודדת התחדשות בקנה מידה המותיר אותה כעיר קהילתית, הקטנה במרחב האזורי. צמיחתה תוביל לפיתוח שירותים ומבני ציבור בעיר ובראיה אזורית פתוחה. מבני הציבור יעודדו ערוב שימושים ציבוריים, מפגשים בין מגוון קהילות ושימוש מיטבי בתשתיות ציבוריות בעיר ובאזור.

העיר תפתח על בסיס השלד העירוני הקיים: ציר האורך המקשר אותה למרחב האורבני האזורי וציר רוחב הפותח את העיר למרחבים הכפריים ולשטחים הפתוחים. נס ציונה רואה חשיבות גדולה בניידות ונגישות בין מגוון אזורי העיר ובינה לבין המרחב המטרופוליני

והשטחים הפתוחים, תוך מתן העדפה להולך הרגל, רוכב האופניים, תחבורה ציבורית ולבסוף – הרכב הפרטי.

העיר תפתח מרכז עירוני המשלב בין שימור מורשת האזור הוותיק ויצירת מרחב מרכז עירוני עדכני, חיוני, פעיל ואטרקטיבי על בסיס ערוב שימושים. נס ציונה תפעל לקישור בין מגוון קהילותיה ואזוריה, תעודד מעורבות ושיח חברתי, ותוביל לאיכויות קהילתיות, תרבותיות וחברתיות, מעורבות, גאווה וזהות מקומית.

רק מי שמחין בעלמתי נראה, מסולף למצא את העלמתי אפשרי.

-Frank L. Gaines

ג. תוצאות סקר רצונות התושבים

תוצאות הסקר מובאות בהמשך החוברת להלן. הסגר מסוקר בתמצית בפרק א' בחוברת.

ד. מקורות

- מסמכי ומצגות מחלקת הספורט נס-ציונה (2016-18)
- פרוגרממה: אר רוגית דוידוביץ'-מרטון, גיל זרצר (2018) משרד ד. מ. ר. – דוידוביץ'-מרטון - מצגת פרוגרממה לצרכי ציבור נס-ציונה
- לויטין, א. (תש"לג 2002). תכנית אב יישובית למתקני ספורט, מינהל הספורט. משרד המדע התרבות והספורט. מכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט.
- לויטין, א. (תש"לג 2003). אצטדיונים ומגרשי ספורט פתוחים. מכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט. מפעל הפיס.
- תכנית המתאר לנס ציונה נס/2040, 407-0528539
- מצגות ומסמכי מינהל הספורט במשרד התרבות והספורט.
- מדריך להקצאת שטחים לצורך ציבור, מינהל התכנון במשרד האוצר, 2016.
- אתר עיריית נס ציונה <http://www.nzc.org.il>
- אתר משרד התרבות והספורט – מינהל הספורט. <http://www.mcs.gov.il/Sport/Pages/default.aspx>
- מאמר'השכלה תנועתית ספורטיבית רחב – יורם כהן- מנהל היחידה לטיפוח ספורטאים צעירים מצטיינים בהתאחדות הספורט לבתי הספר בישראל; יניב אשכנזי- מתאם מדעי, היחידה לטיפוח ספורטאים צעירים מצטיינים בהתאחדות הספורט לבתי הספר בישראל
- חוברת' מבט נס ציונה בהוצאת עיריית נס ציונה, 2018.